

УДК 330:681.3

*Уланчук В.С., д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
Жарун О.В., к.е.н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової
діяльності
Уманський національний університет садівництва*

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

На економічну систему та суспільство має значний вплив інформаційні технології, що стрімко розвиваються, вони динамічно використовуються в управлінні бізнес-процесами на підприємствах. Рівень існуючих інформаційно-комунікаційних технологій та збільшення об'ємів інформації є двома визначальними складовими сучасної економічної системи. Недостатність науково-теоретичного підґрунтя з питань функціонування та розвитку електронно-інформаційної економіки окреслює актуальність проведення дослідження в даному напрямі.

Інформаційна економіка – це реальний тип економіки, де фактори продуктивності і конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів головним чином залежать від їх здатності відтворювати, обробляти й ефективно використовувати інформацію, засновану на знаннях економічних процесів. Зазначимо, що інформаційну економіку можна ще визначити як економіку, де інформація є товаром та валютою [3].

Рис.1. Мета формування інформаційної економіки

До основних ознак, що характеризують інформаційну економіку, відносяться такі як глобальність, висока продуктивність та зміна способу отримання прибутку. Глобальний підхід світової економіки дає можливість економічним суб'єктам господарювання працювати як єдине

ціле в реальному часовому просторі у світовому прояві. Грошовий капітал вільно переміщується між всіма країнами, а це дає змогу країнам використовувати цей капітал у реальному часовому просторі. Збільшена продуктивність виникає завдяки залученню всіх видів ресурсів без часово-просторових та територіальних обмежень. Розширення способу отримання прибутку, що переходить від отримання ефекту масштабу на використання швидкості інновацій і здатності залучати й утримувати клієнтів [1].

Державна служба статистики України щороку здійснює збір, систематизує та оприлюднює на офіційному сайті статистичні дані, які характеризують стан розвитку інформаційної економіки (таблиця 1).

Проаналізувавши показники у таблиці 1, бачимо, що протягом 2018–2022рр. відзначаються несуттєві їх коливання. Так, кількість підприємств, які мають доступ до мережі Інтернет зменшилася з 43 303 у 2018 р. до 42 785 у 2022 р., або на 1,2 %. Частка таких підприємств у загальній кількості становила 88,0 % у 2018 р. з поступовим скороченням до 85,1 % у 2022 р.

Таблиця 1. Динаміка інформаційного забезпечення діяльності підприємств України за вітчизняною системою показників розвитку інформаційної економіки [4]

Показник	Одиниці вимірювання	2018р	2019р	2020р	2021р	2022р
Кількість підприємств, які мають доступ до мережі Інтернет	одиниць	43303	43785	-	44508	42785
Частка кількості підприємств, що мають вебсайт	% до загальної кількості	35,6	35,2	-	35,3	-
Частка кількості підприємств, що використовують соціальні медіа	% до загальної кількості	29,7	30,1	-	-	29,1
Частка кількості підприємств, що купують послуги хмарних обчислень	% до загальної кількості	9,8	10,3	-	10,2	9,8
Частка кількості підприємств, що проводили навчання у сфері ІКТ	% до загальної кількості	4,1	4,3	4,4	-	-
Кількість підприємств, які здійснювали електронну торгівлю	одиниць	2476	2440	2994	2513	-
Обсяг реалізованої продукції від електронної торгівлі	млрд.грн	228,0	292,7	364,6	435,9	-

Таким чином зазначимо, що коли кількість та якість потоку інформації, змістовне заповнення інформаційного простору є залежним від інституціонального чинника самого суспільства і водночас постає критичним елементом існуючої інфраструктури, направлені дії уряду і держави при розробці інформаційної стратегії мають визначатися фундаментальним напрямом формування інформаційної економіки, втіленням принципів, важелів, культури, структурних складових елементів інноваційного суспільства. Вони потребують ствердження національних орієнтирів, духовних і моральних норм, що сприяли б цементизації креативного амбітного потенціалу українського суспільства навколо даних цінностей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бажал Ю. Інформаційна економіка URL: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2430/1/Vazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf. (дата звернення: 20.08.2023).
2. Майкл Спенс. Нова конвергенція. Майбутнє економічного зростання в багатопаровому світі. К.: Темпора, 2017. 352 с.
3. Дворнік М.О. Сутність та проблеми розвитку інформаційного суспільства в Україні. URL: https://sre_2013_4_18.pdf (дата звернення: 20.08.2023).
4. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua>